

the premier

Office of the Premier
FREE STATE PROVINCE

OFISI YA TONAKGOLO YA FREISTATA

BUKANA YA TATAISO
NTSHETSOPELE YA MOLAO WA PHIHLELLO YA LESEDI, 2000
(MOLAO 2 WA 2000)

PONELOPELE YA LEFAPHA

Ho etela pele Mmuso wa Provensi ya Freistata ka ditshebeletso tse tswileng matsoho.

MAIKEMISETSA A LEFAPHA

Ho sebeletsa batho ba Freistata ka ho ba fa tataiso e rerilweng hantle ho nnetefatsa ditshebeletso tse kopaneng ka hara Mmuso wa Provensi ya Freistata, ho ya ka Molaotheo.

Tonakgolo ke Mme SH Ntombela
Hlooho ya Lefapha ke Mookamedi-Kakaretso Monghadi KF Ralikontsane

A. DINTLHA TSA KGOKAHANO

Mohlanka wa Lesedi

Monghadi Kopung F Ralikontsane

Aterese: Room 448 OR Tambo House
Hukung ya Seterata sa St Andrews le sa Markgraaff
BLOEMFONTEIN
9301

Aterese ya poso: PO Box 517
Bloemfontein
9300

Mohala: (051) 405-5801/3
Fekse: (051) 405-5671
Emeili: dq@fspremier.gov.za

Motlatsa-Mohlanka wa Lesedi

Mmuelli A Swanepoel (Molaodi ya ka Sehloohong: Ditshebeletso tsa Molao)

Aterese: Room 633 OR Tambo House
Hukung ya Seterata sa St Andrews le sa Markgraaff
BLOEMFONTEIN
9301

Aterese ya poso: PO Box 517
Bloemfontein
9301

Mohala: (051) 405 5489
Fekse: (051) 405 4916
Emeili: [amelia.swanepoel@fspremier.gov.za/](mailto:amelia.swanepoel@fspremier.gov.za)
nolette.tebrugge@fspremier.gov.za
Websaete: www.freestateonline.fs.gov.za

B. TATAISO YA KAROLO 10

Khomishene ya Afrika Borwa ya Ditokelo tsa Botho e ngotse bukana ya tataiso ya tshebediso ya Molao ona. Dipotso tse mabapi le bukana ena di ka lebiswa ho:

Yuniti ya PAIA
Lefapha la Dipatlisiso le Ditokomane
Khomishene ya Afrika Borwa ya Ditokelo tsa Botho
Private Bag X2700
HOUGHTON
2041

Mohala: (011) 877 3821/3645
Fekse: (011) 403 0668
Emeili: tsebulela@sahrc.org.za
Websaete: www.sahrc.org.za

C. PHIHLELLO YA DIREKOTO TSA LEFAPHA

(a) Dihlooho le dihlopha tsa direkoto

Dihlooho le dihlopha tsa direkoto tsa Lefapha la Tonakgolo di kenyeletsa tse latelang:

- (i) Direkoto tsa basebetsi ba lefapha
- (ii) Direkoto tsa theko tsa lefapha
- (iii) Direkoto tsa ditjhelete tsa lefapha
- (iv) Manane-tsamaiso le metsotso ya dikopano
- (v) Ditlaleho
- (vi) Diphatlalatso
- (vii) Maano a ka hare a lefapha
- (viii) Direkoto tsa ditaba tsa molao: Dikahlolo le melawana
- (ix) Maano a provensi
- (x) Memorandamo le ditokomane tsa ka hare
- (xi) Ditokomane tsa puo ka Tonakgolo.

(b) Kopo ya lesedi

(i) Direkoto tse ipepesang ka botsona

Tafole e latelang e teka direkoto tse fumanehang ha bobebe le mokgwa oo di ka fihlellwang ka ona, mme e boetse e phatlaladitswe ho ya ka karolo 15 ya PAIA:

E KA REKWA	
Gazete ya Provensi	Dikhophi di fumaneha phaphosing ya 341, OR Tambo House, Mohala. (051) 405 5217/4237
E KA ETSWA DIKHOPHI	
Ditlaleho tsa Selemo	E fumaneha le websaeteng ena (www.freestateonline.fs.gov.za)
	*Dikhophi di ka fumaneha ha di koptjwa ho Motlatsa-Mohlanka wa Lesedi
Ditaba tsa Mmuso	Di fumaneha Websaeteng (www.freestateonline.fs.gov.za), *Dikhophi di ka fumaneha ha di koptjwa ho Motlatsa-Mohlanka wa Lesedi
Puo ya Boemo ba Provensi	Di fumaneha Websaeteng (www.freestateonline.fs.gov.za) *Dikhophi di ka fumaneha ha di koptjwa ho Motlatsa-Mohlanka wa Lesedi
Puo ya Ditekanyetso ka Tonakgolo	Di fumaneha Websaeteng (www.freestateonline.fs.gov.za) *Dikhophi di ka fumaneha ha di koptjwa ho Motlatsa-Mohlanka wa Lesedi
Tokomane ya Mawala a Ntshetsopele ya Kgolo ya Freistata (FSGDS)	Di fumaneha Websaeteng (www.freestateonline.fs.gov.za) *Dikhophi di ka fumaneha ha di koptjwa ho Motlatsa-Mohlanka wa Lesedi
Tlhahlobo ya Kotara, ya tsa Molao	*Dikhophi di ka fumaneha ha di koptjwa ho Motlatsa-Mohlanka wa Lesedi
Sekgutlwana sa tsa Molao	*Dikhophi di ka fumaneha ha di koptjwa ho Motlatsa-Mohlanka wa Lesedi
"Legal Corner"	*Dikhophi di ka fumaneha ha di koptjwa ho Motlatsa-Mohlanka wa Lesedi
*Dikhophi di ka fumanwa ka ho lefellwa R0.60 bakeng sa leqhephe ka leng, ntle le ha o ka e romellwa ka khomputha.	
DI FUMANEHA NTLE LE TEFELLO	
Diforomo tsa kopo ya mosebetsi	Ho etela ofisi (Dikeletso, Dikgokahano le Taolo ho tsa Basebetsi, Mokatong o Fatshe wa Moaho wa OR Tambo) le www.freestateonline.fs.gov.za
Masedinyana le diphatlalatsi, moo di fumanehang teng	Ho etela ofisi (Mawa a Bophatlalatsi le Dikgokahano, Mokatong wa 2, Moahong wa OR Tambo)

(ii) Tsamaiso ya kopo bakeng sa dikopo tse ding

- Ya etsang kopo o tshwanela ho fumantshwa rekoto ya Lefapha ha feela a latela tsena tse latelang:
 - Ditlhoko tsohle tsa tsamaiso tse ngotsweng Molaong, tse amanang le kopo ya phumantsho ya rekoto eo, di keke tsa hanelwa ka mabaka afe kapa afe, jwalo ka ha ho boletswe Molaong. Motlatsa-Mohlanka wa Lesedi a ka fana ka lesedi le fetang mona mabapi le mabaka a ho hanelwa.
 - Ya etsang kopo o tshwanela ho sebedisa foromo e fumahenang Gazeteng. Khophi ya yona e hokeletswe.
- Ya etsang kopo o tshwanela ho bontsha hore kopo ke ya khophi ya rekoto kapa o batla ho balla rekoto eo dikantorong tsa Motlatsa-Mohlanka wa Lesedi.
- Kapa, ha rekoto e se tokomane, e ka shejwa mokgwa oo a kopileng ho e bona ka ona, ha ho kgonahala.
- Ha motho a etsa kopo ka mokgwa o itseng o tshwanela ho fumantshwa rekoto ka ona mokgwa oo a kopileng ka ona. Ha kopo eo e dumellwa ha a tshwanela ho itshunya ho sa hlokahale tsamaisong ya Lefapha, kapa a senye rekoto eo, kapa a itshunyatshunye ditokelong tsa bongodi tseo e seng tsa Mmuso. Ha a sa fumantshwe rekoto eo ka mokgwa oo a kopileng ka ona empa a e fumantshwa ka mokgwa o mong, tefello ha e a tshwanela ho feta ya mokgwa o kopilweng pele.
- Ha eba, hodima a filwe karabo ya kopo ya rekoto ka lengolo, ha motho ya entseng kopo a batla ho arajwa ka tsela enngwe, mohl, ka mohala, sena se lokela ho hlaloswa.
- Ha motho a etsa kopo lebitsong la motho e mong, o tshwanela ho fana ka maemo ao ho etswang kopo ka ona.
- Ha ya entseng kopo a sa kgone ho bala kapa ho ngola, kapa a sa itekanela, a ka etsa kopo ya rekoto ka molomo. Motlatsa-Mohlanka wa Lesedi o tshwanela ho tlatsa foromo Lebitsong la ya etsang kopo mme a mo fe khophi ya yona.
 - Ho ya ka Molao, mefuta e mmedi ya ditefello e tshwanela ho lefshwa; e leng tefello ya kopo ya rekoto le ya phumantsho ya rekoto. Lesedi la akhaonto ya banka le nomoro ya referense di ka fumaneha ho Motlatsa-Mohlanka wa Lesedi. Ya etsang kopo o tshwanela ho tsebiswa le hore Letona le fane ka taelo ya hore dihlopha tse itseng tsa batho di seke tsa lefiswa tefello ya phumantsho ya direkoto, mme a ka fumana lesedi le fetang mona mabapi le ditaelo tsena ho tswa ho Motlatsa-Mohlanka wa Lesedi.

- Ya etsang kopo ya rekoto o tshwanela ho lefa tefello e batlahalang ya R35.
- Motlatsa-Mohlanka wa Lesedi o tshwanela ho tsebisa ya etsang kopo ka lengolo la temoso, le mo kopang ho lefa tefello e seng e boletswe (ha eba e le teng) pele a ka tswela pele ka kopo eo.
- Ya etsang kopo ya rekoto a ka etsa boipiletso ka hare, ha ho tshwaneleha, kapa a etsa kopo lekgotleng la dinyewe kgahlano le tefello ya kopo eo.

Ka mora hore Motlatsa-Mohlanka wa Lesedi a etse qeto Mabapi le kopo eo, ya etsang kopo o tshwanela ho tsebiswa ka qeto eo ka mokgwa o kopilweng ke yena.

- Ha kopo e dumelletswa, tefello ya phumantsho ya rekoto e tshwanela ho lefshwa bakeng sa ho batlana le rekoto eo, ho e hlophisa, ho e hlahisa, le bakeng sa nako e fetileng dihora tse behetsweng ho batlana le ho hlophisa rekoto eo, bakeng sa ho pepeswa. Ditefello di hlophiswa le ho behwa ke lekgotla la phethahatso mme di hoketswe mona.

D. DITSHEBELETSO TSE FUMANTSHWANG SETJHABA

Sepheo sa Lefapha ha se ho fana ka ditshebeletso setjhabeng feela, empa le ho fana ka mawa a tataiso le ho nyalanya ditshebeletso tsa Mmuso wa Provensi ya Freistata. Le ha ho le jwalo, Lefapha le fana ka ditshebeletso tse latelang setjhabeng:

MOFUTA WA TSHEBELETSO	HO FANWA KA TSHEBELETSO JWANG/KA E
1. Lesedi ho setjhaba	<p>1. Thusong Service Centres:</p> <p>Kopanong Service Centre in Trompsburg <u>Tel.</u> (051) 713 0189</p> <p>Mohokare Service Centre in Zastron <u>Tel.</u> (051) 673 1671</p> <p>Service Centre at Thaba Nchu Training College <u>Tel.</u> 082 550 8512</p> <p>Botshabelo Service Centre <u>Tel.</u> (051) 532 0855</p> <p>Namahadi Service Centre in QwaQwa <u>Tel.</u> (058) 789 1147</p> <p>Phuthaditjhaba Thusong Service Centre in Qwaqwa <u>Tel.</u> (058) 713 2422</p>

	<p>Hertzogville Service Centre Tel. 082 6691653</p> <p>Winburg Service Centre Tel. (051) 881 0003</p>
2. Setsi sa ditlalebo bakeng sa ho tlaleha le ho botsa dipotso.	2. Dintlha tsa kgokahano (051) 403 3974.

E. POPEHO LE MESEBETSI YA LEFAPHA

Lefapha la Tonakgolo le na le mananeo a mararo, e leng:

1. Lenaneo la 1: Tsamaiso

Lenaneo lena le fana ka tshehetso e phethahetseng ya bolaodi le tsamaiso ho Lefapha la Tonakgolo le ho Lekgotla la Phethahatso, hore ho fihlellwe maikemisetso le ho phethahatsa mesebetsi ya bohlokwa ya Mmuso. Le na le dikhomponente tse latelang: Botshehetsi ba Tonakgolo, Ditshebeletso tsa Phethahatso tsa Bongodi, le Kantoro ya Molaodi-kakaretso, Tataiso le Taolo ya Bosireletsi, Tlhakiso ya ka Hare, Ditshebeletso tsa Taolo ya Ditjhelete le Mananeo a ikgethang.

2. Lenaneo la 2: Tihabollo ya Ditheo

Lenaneo la 2 le sebetsa ka thata ho nnetefatsa phihlelo ya maikemisetso a Lefapha la Tonakgolo ka phumantsho le tlhokomelo ya basebetsi ba rupelletseng ka ho phethahala le ba nang le bokgoni, ho tsamaisa le ho hodisa bokgoni bo kgabanyang ka hara mmuso wa provensi, ka thupello le ntshetsopele ya bokgoni, ho fana ka tataiso e rerilweng ka ho phethahala le ho fana le ho nyalanya ditshebeletso tsa semolao ka hara Mmuso wa Provensi ya Freistata. Lenaneo lena le kenyeditse tse latelang: Tsa Basebetsi, Thekinoloji ya Lesedi(IT), Ditshebeletso tsa Molao, Kgokahano, Setsha sa Thupello le Ntshetsopele sa Freistata, Ntshetsopele ya Ditheo.

3. Lenaneo la 3: Leano le Puso

Lenaneo lena ke mohlodi wa nyalanyo ya leano la Provensi le phumantsho ya mawala a tataiso. Lenaneo lena le kenyeditse: Dikamano tsa Ditheo tsa Mmuso le Mawala a rerilwng ka ho phethahala, Leano le Dipatlisiso, Bonamodi, Peholeihlo hammoho le Taolo ka hara Provensi.

4. Lenaneo la 4: Tlhokomelo le Tihahlobo tsa Provense

Ho atlehisa ponelopele ya Lefapha ya ho etella Provense ya Freistata pele ditabeng tsa ho Phethahala ha Ditshebeletso hammoho le maikemisetso a Lefapha a tshebediso ya mawa a ho fana ka metjha ya tshebetso le ho hokahanya phano e kenelletseng ya ditshebeletso ka hara mmuso wa Freistata. Ho qhoba tshebetso ya mmuso wa Freistata ka *M&E* ekasitana le ho laola le ho hokahanya Phano e kenelletseng ya Ditshebeletso tsa Freistata, ka tshebediso ya Lenaneo la tshebetso la Hlasela.

Dintlha tse fetang mona tse mabapi le mesebetsi ya Lefapha di behilwe ho www.freestateonline.fs.gov.za

F. DITLHOPHISO TSA HO DUMELLA SETJHABA HO BA LE SEABO HO RALWENG HA LEANO LE TSHEBEDISO YA MATLA

1. Matsholo, jj a hlophiswa kgafetsa Provensi ka bophara. Sepheo ke ho bopa kopano le tshebedisano mmoho pakeng tsa mmuso wa provensi le baahi, ho hlalosa le ho ikarabela ho tsa maano, mananeo le diprojeke.
2. Ho ya ka Melao le Ditaello tsa Lekgotla la Phethahatso la Provensi, Molao o phatlalatswa ho baahi bakeng sa diphehiso le ditshisinyo tsa setjhaba pele o ka thehwa. Baahi ba fuwa monyetla wa ho ngola dipheho tsa bona kapa ho hlahella ka pela dikomiti tsa mesebetsi e fapaneng.
3. Melao e fapaneng ya provensi e dumella baahi ho thonya ditho tse tla sebetsa dikomiti tse itseng. Baemedi bana ba ka fehlella diqeto tse tla nkwa.
4. Ha ho ralwa melawana, baahi le bona ba memelwa ho tla tshwaeditabeng tse amang ditokelo tsa bona, ho ya ka Molao wa Ntshetsopele ya Tsamaiso ya Toka wa 2000.
5. Hlasela-TV e hasetswa boemafofane, dipetlele le dibakeng tse ding tsa setjhaba moo lesedi le mabapi le tsa mmuso wa provensi le fuwang baahi teng.
6. Baphatlalatsi ba ditaba ba sebedisetswa ho fana ka lesedi ho baahi.

G. DITHAROLLO TSE TENG HA DIPEHELO TSA MOLAO ONA DI SA LATELWE

Ya etsang kopo a ka etsa boipiletso ba ka hare kgahlano le qeto ya Motlatsa-Mohlanka wa Lesedi ho Tonakgolo kapa motho ya kgethilweng ke Tonakgolo, pele matsatsi a 60 a feta. Boipiletso bo tshwanela ho romelwa Kantorong ya Motlatsa-Mohlanka wa Lesedi, eo ho ya ka molao a tshwanelang ho e fetisetsa ho Lekgotla la tsa boipiletso. Ho feta moo, motho ya etsang kopo a ka etsa kopo ya thuso e loketseng ho lekgotla la dinyewe ka mora hore a hlolehe ho fumana thuso ya tsamaiso ya ka hare. Ho na le pehelo ya ditefello bakeng sa tshebetso ena, mme ditefello tseo di kenyeleditswe lenaneng le hoketsweng la ditefello.

H. HO NTJHAFATSA LESEDI LA BUKANA ENA

Ha ho hlokeha, Lefapha le tla ntjhafatsa lesedi la bukana ena.

I. PHUMANEHO YA BUKANA

Bukana ya Lefapha e fumaneha ka mokgwa o latelang:

- Khophi ya enngwe le enngwe ya dipuo tse tharo tsa mmuso e tla fuwa Khomishene ya Afrika Borwa ya Ditokelo tsa Botho; le kantoro enngwe le enngwe ya baahi, ya Khomishene.
- Bukana ena e tla phatlalatswa ka Sesotho, Senyesemane le Afrikaans.
- Bukana ena e fumaneha websaeteng ya Lefapha ho www.freestateonline.fs.gov.za.